มวลชนสัญจรเพื่อสร้าง “ ๑ ชุมชน ๑ แหล่งน้ำ”

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง

หัวข้อการบรรยาย

การใช้น้ำบาดาลอย่างประหยัด

โดย

นายนรชิต คชาชีวะ

ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 11 (อุบลราชธานี)

โครงการ "ดอกไม้บาน"

9

4. พื้นที่ขนาด 6x15 เมตรจะถูกยกร่องขนาด 1.10 เมตรยาว 15 เมตร ช่วงนี้ต้องมีการเลี้ยงดินให้ฟู โดยโรยปุ๋ยงอกงามซึ่งภาพบนหน้าดินและดำเนินยกร่องให้ ให้ร่องสูงประมาณ 25 – 30 ซม. แล้วทำการกลบหน้าดินด้วยฟางข้าวตลอดแนวไม่ต้องหนามาก พอประมาณก่อนการปลูก

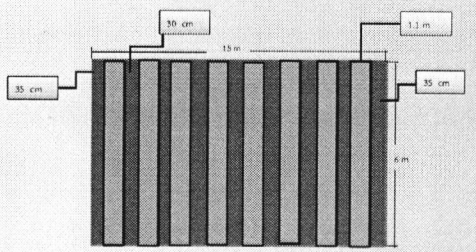

โครงการ "ดอกไม้บาน"

Top view แปลงเกษตร

10

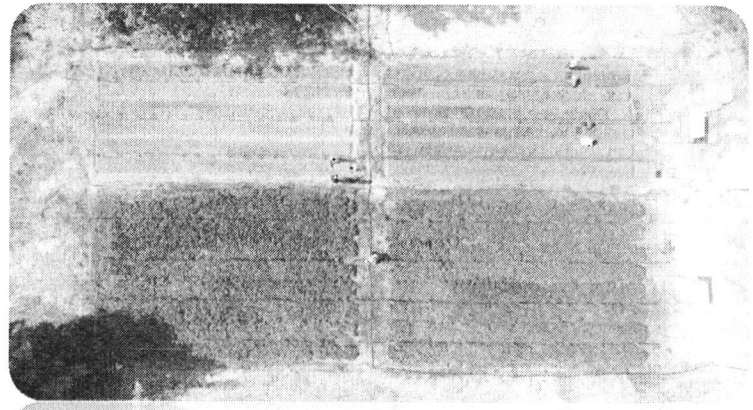

โครงการ "ดอกไม้บาน"

11

การวางระบบน้ำพ่นหมอก

โครงการ "ดอกไม้บาน"

12

การวางระบบน้ำพ่นหมอก

- ในพื้นที่มีแหล่งน้ำบาดาล หอถังขนาด 20 ลบ.ม. โดยการสูบน้ำขึ้นหอถังและปล่อยน้ำจากหอถังใส่แท็งก์น้ำขนาด 1,000 ลิตร 2 แท็งก์ เพื่อบรรจุน้ำไว้ โดยเปิดฝาแท็งก์ให้มีอากาศถ่ายเทตลอดเวลา
- ติดตั้งปั๊มขนาด 2 HP เพื่อปั๊มน้ำเข้าระบบท่อกระจายน้ำโดยวางท่อเมนต์ตามแนวแปลงและวางผ่านกลางแปลงไปตลอดระหว่างแปลงผัก แยกออกเป็นสองส่วนในด้านหน้าและด้านหลังขนาดแรงดันปั๊มไม่ไม่ต่ำกว่า 1.5 บาร์ จากปั๊มน้ำ 2 HP ต่อท่อเมนต์ขนาด 1.5" ผ่านกลางมายังแปลงผักวางยาวตลอดสุดแปลง
- ตัดไม้ไผ่ขนาดความสูง 2.50 เมตร ปักตลอดแนวกลางระหว่างร่องแปลงแต่ละแปลงทุกระยะ 2 เมตร ความยาว 15 เมตร ทั้งเบ็ดที่ 4 แปลงใหญ่ จากนั้นขึ้นรวดบนปลายไม้ไผ่ขนาดความสูง 2 เมตร ฝัง 50 เซนติเมตร ระยะ 15 เมตร ยึงหัวท้ายให้ตึงและตอกหลักตึงหัวท้ายให้มั่นคงแข็งแรงจนครบทุกแนว ทั้ง 4 แปลง
- นำท่อ LDPE สีดำขนาด 6 หุน วัดความยาว 15 เมตร และบวกสายเพื่อพาดมาต่อกับตัวท่อเมนต์ที่วิ่งกลางแปลงขนาด 1.5" โดยมีประตูหรือวาว์เปิดปิด ทุกแนวที่ต่อกับท่อเมนต์แล้ววางสาย LDPE สีดำไว้ตามยาวขนาดกับรวดโดยมีไม้ไผ่รองรับและมีสายรัดๆทุกระยะ ไม่ให้หย่อนความยาวตามแนว 15 เมตร ส่วนปลายสายให้ยาวเผื่อ สำหรับมัดปลายสายให้แน่น ทำแบบนี้ทุกแนวของทุกร่องแปลงจนเสร็จ จะได้แนวท่ออยู่บนรวดและไม้บนระดับ ความสูง 2 เมตร ยาว 15 เมตร ทั้ง 4 แปลง
- ดำเนินการเจาะท่อที่ติดตั้งบนไม้ไผ่ความยาว 15 เมตร เจาะและใส่หัวกระจายน้ำพ่นหมอกขนาด 90 ลิตร/ชม. ทุกระยะ 1-1.20 เมตร ตลอดแนว ยาว 15 เมตร ทุกเส้น ทั้ง 4 แปลง หัวกระจายน้ำหมอกชัดมี 360 องศา

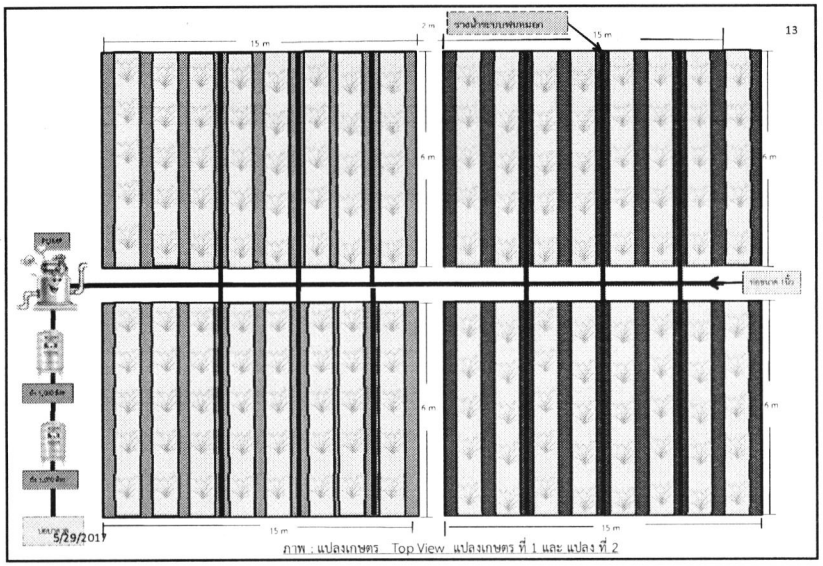

ภาพ : แปลงเกษตร Top View แปลงเกษตร ที่ 1 และ แปลง ที่ 2

โครงการ “ดอกไม้บาน”

14

- **การเพาะกล้า**
- **การปลูก**
- **การดูแลระหว่างรอผลผลิต**
- **การเก็บเกี่ยว**

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

15

1. **การเพาะกล้าพันธุ์**

การเพาะกล้าในกระบะเพาะ เพาะไว้จนอายุกล้าประมาณ 15 วัน ไว้ในพื้นที่ที่มีความชื้น หรือมีแสงแดดพอประมาณ ทำการเลี้ยงต้นกล้าด้วยน้ำปริมาณพอเหมาะ หากเลี้ยงด้วยน้ำระบบฟันหมอกให้น้ำประมาณวันละ 1-2 ลิตร ต่อพื้นที่ในการปลูก 8,000 ต้นแล้วต่อขนาดพื้นที่และโรงที่จะเพาะกล้า กรณีดอกไม้บานใช้ระบบฟันหมอกวันละ 1 ลิตร ฟนกระจายโดยรอบเมล็ดพันธุ์ 8,000 เมล็ด

2. **การปลูกลงดิน**

เมื่อครบ 15 วันแล้วจึงนำต้นกล้ามาปลูกในแปลงที่ทำการยกร่องเรียบร้อยแล้ว ขนาดแปลงที่ยกร่องไว้ 1.10 ม.x15 ม. ระยะการปลูก จากขอบแปลงเข้ามา 10 ซม. ในแนวแรกแนวถัดไปทุกระยะ 15 เซนติเมตร ไปตลอดจะปลูกได้ 6 แถวต้นกว้างยาวตลอด 15 เมตรและระยะห่างแนวถัดไป 15 เซนติเมตรไปตลอด 15 เมตร

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

16

3. **การดูแล**

ให้น้ำวันละ 2 เวลา คือช่วง 9.00 น. และ 15.00 น. ใช้เวลาเที่ยง 5 นาที

4. **การเก็บเกี่ยว**

เมื่อครบอายุการเก็บเกี่ยว 30 วัน ก็สามารถตัดส่งขายหรือ รับประทานได้

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

17

ติดตามการเจริญเติบโตของ “ผักสลัด”

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

18

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 5 วัน

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

19

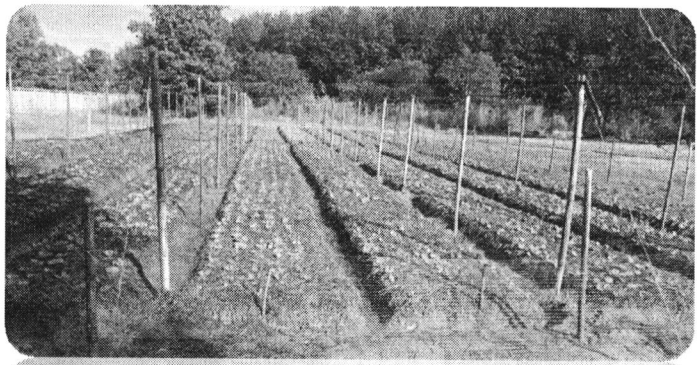

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 10 วัน

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

20

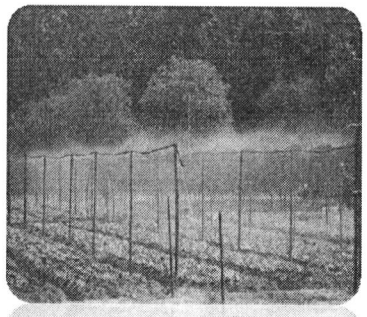

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 15 วัน

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

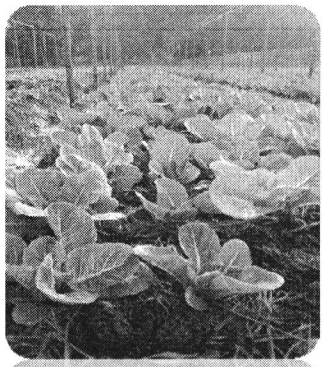

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 15 วัน

โครงการ “ดอกไม้บาน”

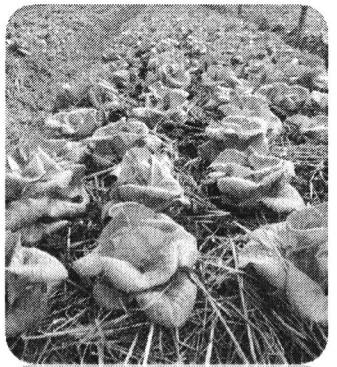

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 25 วัน

โครงการ “ดอกไม้บาน”

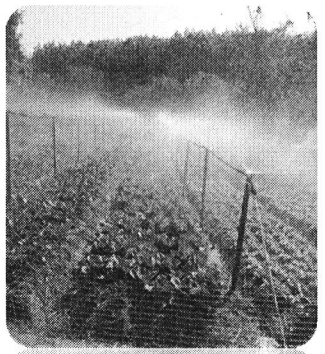

การเจริญเติบโตหลังจากลงแปลงปลูกได้ 30 วัน

โครงการ “ดอกไม้บาน”

ตลาดนัดชายแดนที่จังหวัดตราดและที่กรุงเทพมหานคร

โครงการ “ดอกไม้บาน”

25

ตารางแสดงต้นทุนกำไร ดอกไม้บาน

แปลงที่ 1

จดหมายการปลูกเมื่อเดือน 18 กันยายน 2559- 4 กุมภาพันธ์ 2560

ชนิด	เส้นเตียว	ต้นทุน				ต้นทุนรวม (บาท)	ผลผลิต (กก.)	รายได้(บาท)	กำไร(บาท)
		เครื่องแปลง	หยอดน้ำ	เมล็ดพันธุ์	วัสดุอุปกรณ์				
เยอโล้	5-12 กรัม 60	900	4,540	200	450	5,490	139	11,686	3,335
ซิโน้ส	5-12 กรัม 60	900	4,540	200	450	5,490	104	8,320	2,830
สลัดคอร์ส	5-12 กรัม 60	900	4,540	200	450	5,490	212	16,960	11,470
บัตเตอร์เฮด	5-12 กรัม 60	900	4,540	200	450	5,490	122	9,760	3,270
รวมทั้งสิ้น		1,200	18,160	800	1,800	21,960	576	46,080	24,120

แปลงที่ 2

วันที่เพาะปลูก 28 ธ.ค. 60

ชนิด	เส้นเตียว	ต้นทุน				ต้นทุนรวม (บาท)	ผลผลิต (กก.)	รายได้(บาท)	กำไร(บาท)
		เครื่องแปลง	หยอดน้ำ	เมล็ดพันธุ์	วัสดุอุปกรณ์				
เยอโล้	27 กรัม 3 มี.ค.	250	-	250	500	1,000	100	10,000	9,000
ซิโน้ส	27 กรัม 3 มี.ค.	250	-	250	500	1,000	50	5,000	4,000
สลัดคอร์ส	27 กรัม 3 มี.ค.	250	-	250	500	1,000	100	10,000	9,000
บัตเตอร์เฮด	27 กรัม 3 มี.ค.	250	-	250	500	1,000	100	10,000	9,000
เลโอเซอกาส		250	-	250	500	1,000	120	12,000	9,000
รวมทั้งสิ้น		1,250	-	1,250	2,500	5,000	470	47,000	40,000

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

26

โครงการ “ดอกไม้บาน”
ตอน
มันเทศญี่ปุ่น

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

27

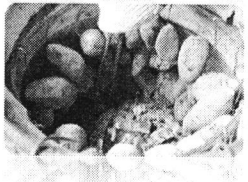
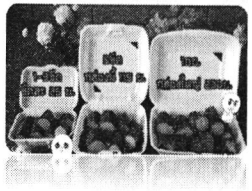

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

มารู้จักกับ “มันหวานญี่ปุ่น” กัน

28

มันเทศญี่ปุ่น หรือที่เรามักเรียกกันว่า มันหวานญี่ปุ่น หลายท่านคงรู้จักกันเป็นอย่างดีแล้ว โดยลักษณะของต้นนั้นมีลักษณะหน้าตาคล้ายกับมันเทศในบ้านเรา

สายพันธุ์มันเทศของญี่ปุ่นที่นิยมปลูกจะแบ่งได้ตามสีของเนื้อ คือ เนื้อสีขาว สีเหลือง สีส้ม และสีม่วง หุกสายพันธุ์ญี่ปุ่นได้คัดเลือกพันธุ์แปรรูปเป็นขนมได้ทั้งหมด และราคา ซื้อ-ขาย มันเทศในญี่ปุ่นจะมีราคาแพงกว่าบ้านเราหลายสิบเท่าตัว มีราคาซื้อ-ขาย กันถึงกิโลกรัมละ 350 บาท สิ่งที่ต้องยอมรับก็คือ คนญี่ปุ่นมีความประณีตในการนามันเทศไปแปรรูปเป็นของหวานหลากหลายชนิดและยกระดับราคาของมันเทศให้สูงขึ้น

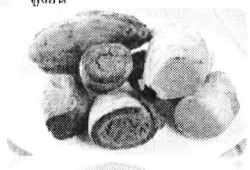
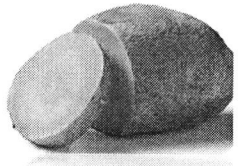

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

29

- **การคัดเลือกยอดพันธุ์**
- **การปลูก**
- **การดูแลระหว่างรอผลผลิต**
- **การเก็บเกี่ยว**

โครงการ “ดอกไม้บาน”

30

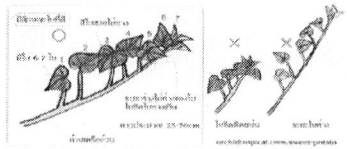

1. **การคัดเลือกยอดพันธุ์**

ลักษณะที่ดีของยอดพันธุ์ควรมียอดใบประมาณ 6-7 ใบบนเครือ มีสีสันที่เขียวสวยและไม่บอบบาง ก้านเครือด้วนสมบูรณ์ยาวประมาณ 25-30 cm ช่วงระหว่างใบต้องไม่เว้นระยะยาวห่างจนเกินไป

2. **ในการปลูกยอดพันธุ์ลงดิน**

ภูมิอากาศของประเทศไทยเป็นแบบร้อนชื้น ดินค่อนข้างมีความชื้นคงที่ให้ฝังต้นลงไปให้เหลือแต่ยอดโผล่พ้นดีให้ได้แบบในภาพจะทำให้ผลผลิตติดพวงสวย

โครงการ “ดอกไม้บาน”

31

3. **การดูแลยอดเครือของ มันเทศญี่ปุ่น ระหว่างรอผลผลิต**

มันเทศญี่ปุ่น ที่ปลูกไปแล้วกว่า 2 เดือนจะเริ่มยืดยาวเลื้อยลงล่างแปลงปลูกและเริ่มหยั่งรากลงดิน ให้เราถอนเครือที่เลื้อยลงแปลงออก โดยพยายามถอนไวให้ต้นขาดนะครับ **ทำไมต้องถอนหละ!** นั่นก็เพราะว่าต้นที่เลื้อยออกพวกนี้หลังจากหยั่งรากใหม่แล้วรากใหม่กลายเป็นหัวมัน

หัวมันเทศที่ได้จะเพิ่มขึ้น แต่จะทำให้คุณภาพของหัวมันเทศที่ได้ลดลง ขนาดอาจจะเล็กหรือความหวานอาจจะลดลง ทั้งนี้เกิดจากหัวมันเทศที่เกิดใหม่นอกแปลงดึงสารอาหารจากหัวมันเทศหลักที่เราปลูกในแปลงไปนั่นเองครับ พอเริ่มแชร์สารอาหารกันไปมากขึ้นก็จะกลายเป็นว่าความอร่อยที่ควรจะอัดแน่นอยู่ที่เดียวก็เจือจางลงไปอยู่จุดอื่น ๆ แทนนั่นเอง

โครงการ “ดอกไม้บาน”

32

4. **เก็บเกี่ยว หัวมันเทศญี่ปุ่น**

นับจากวันที่เราปลูกเพียง 100-120 วัน เราก็สามารถขุด มันเทศญี่ปุ่น ที่เราปลูกมาหานหรือจำหน่ายได้แล้ว แรก ๆ ก่อนขุดเราอาจจะเดิดให้มั่นใจสักหน่อยว่ามีหัวมันติดอยู่ไหมด้วยการดึง ๆ ดู ถ้าที่โคนต้นหนัก ๆ หรือ ถ้าเอามือคุ้ย ๆ ดูตรงโคนแล้วเห็นรากใหญ่ ๆ ก็ใช่หัวมันแน่นอน ก็ถึงเวลาขุดแล้ว

เพื่อสะดวกและง่ายต่อการขุดเราอาจจะตัดใบตัดเครือทิ้งจนเหลือแต่ตอแล้วจึงขุดหัวมันขึ้นมาแต่ต้องระวังด้วยระหว่างการขุดหากจอบไปถูกหัวมันเข้าอย่างจังคงบอบช้ำหักทำให้รูปร่างไม่สวยงามเสียราคาไป

โครงการ “ดอกไม้บาน”

ติดตามการเจริญเติบโตของ “มันเทศญี่ปุ่น”

โครงการ “ดอกไม้บาน”

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 15 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

โครงการ “ดอกไม้บาน”

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 25 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

โครงการ “ดอกไม้บาน”

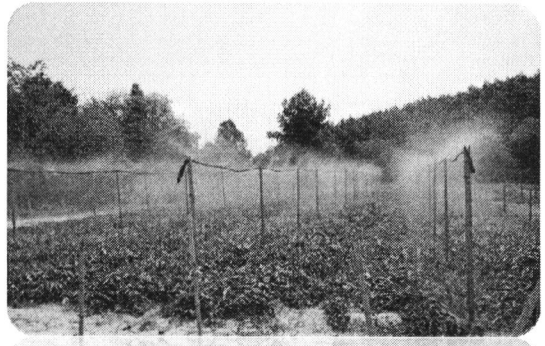

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 40 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

โครงการ “ดอกไม้บาน”

37

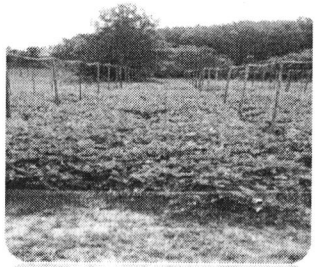

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 50 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

38

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 60 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

39

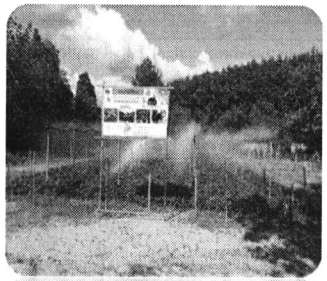
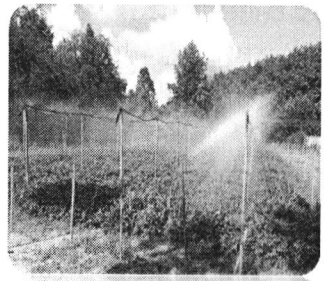

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 70 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

40

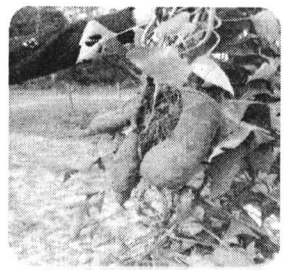
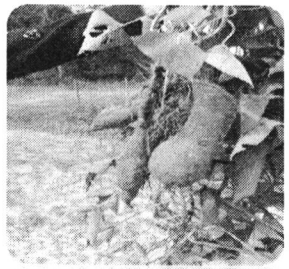

ต้นมันญี่ปุ่นอายุ 80 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

5/29/2017

โครงการ “ดอกไม้บาน”

ต้นขันเบ็ญจมาศ อายุ 87 วัน (เริ่มปลูก วันที่ 8 มีนาคม 2560)

5/29/2017

41

โครงการ “ดอกไม้บาน”

5/29/2017

42

โครงการระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (One Village One Water Supply : OVOWS)

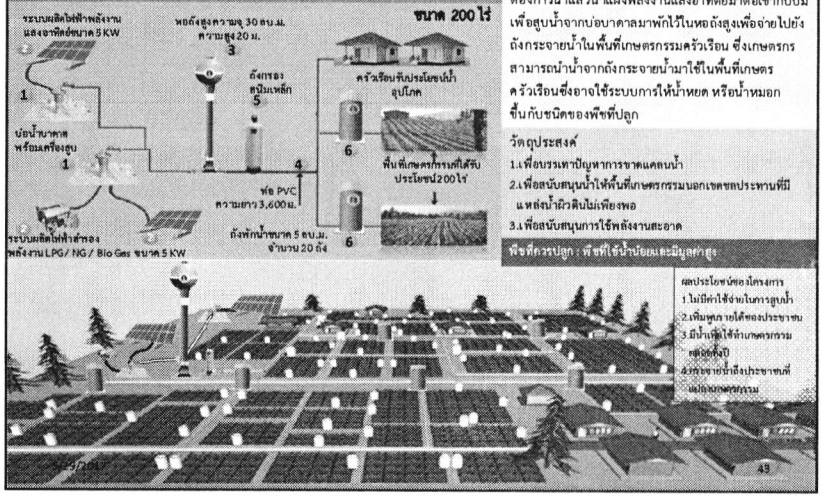

แนวคิดโครงการ

เจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลและมีความต้องการน้ำแล้วนำแผงพลังงานแสงอาทิตย์มาต่อเข้ากับปั๊มเพื่อสูบน้ำจากบ่อบาดาลมาพักไว้ในหอถังสูงเพื่อจ่ายไปยังถังกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมครัวเรือน ซึ่งเกษตรกรสามารถนำน้ำจากถังกระจายน้ำมาใช้ในพื้นที่เกษตรครัวเรือนซึ่งอาจใช้ระบบการให้น้ำหยด หรือน้ำหมอกขึ้นกับชนิดของพืชที่ปลูก

วัตถุประสงค์

1.เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำ
2.เพื่อสนับสนุนน้ำให้พื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทานที่มีแหล่งน้ำผิวดินไม่เพียงพอ
3.เพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด

พืชที่ควรปลูก : พืชที่ใช้น้ำน้อยและมีมูลค่าสูง

ผลประโยชน์ของโครงการ

1.ไม่มีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ
2.เพิ่มรายได้ของประชาชน
3.มีน้ำเพื่อใช้ทำเกษตรกรรมตลอดทั้งปี
4.กระจายน้ำถึงประชาชนที่อยู่นอกเขตชลประทาน

5/29/2017

43

โครงการ “ดอกไม้บาน”

5/29/2017

44